

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., $\frac{1}{2}$ évre 6 kor., $\frac{1}{4}$ évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdekben.

Sorakozás.

A szociáldemokracia otrombaságai ellen, illetőleg helyes irányba való terelése céljából adjuk le a következő, munkás kézből származó sorokat:

Irunk, mert hisszük, hogy irásunkat elolvassák és elolvasva sokan igazat adnak nekünk. A mai világban a sajtó az ágyu. Ez dönti el a készülő esata sorsát. A szervezetekben már a seregek vonulnak fel. Ezek már ott mennek előre, ahol a sajtó utat tört a szívekbe és lelkekbe. A sajtó irányítja az egész harcot, amelyet a kereszténység hívei vívnak elleneikkel.

Az ellenséges sajtó pedig ugyancsak ágyuz. Légió azon lapok száma, amelyek napról-napra támadnak bennünket. Szeretném, ha minden keresztény érzelmi ember olvassná azokat a vérlázító szörnyűségeket, amelyeket szórnak ellentünk a különféle izü és pártállású lapok, de a melyeknek egy közös céljuk van: a katolicizmus megdöntése.

A gazdasági liberalizmus tönkretette népünket és egy olyan rettenetes helyzetet teremtett, amelyből majd csak évtizedes kemoly munka és céltudatos törekvés árán tudunk kivergődni. A népnomor okát azonban ügyesen másra kentek azok, kik e nyomort előidézték. A szociáldemokraták a vallást okozzák a gyári munkások nyomoráért. A liberális lapok a mezőgaz-

dasági munkások zendülésének az okát a „latifundimokra“, meg a „holt kéz“ vagyona szeretnek harítani. A nép pedig sok helyen elhíszta ezt. Apránként adják be a mérget és utóvégre is megbódulnak tőle.

A szabadelvű politika meg a nép erkölcsiséget ásta alá. Közéletünk romlott. Nagy, nemes dolgokért meg felkesedni sem tudunk. A nép fasult és bizalmatlan. És e mellett el is van keseredve. Könnyű azután az elkeseredést gyűlöletté fokozni. Meg is tesszik ezt. Tessek végignézni a szociáldemokrata lapokat, vagy meghallgatni egy szociáldemokrata „meggyűlést“. Elmondják ott a szabadelvű rendszer által támasztott sebeket mind. Csakhogy azért dehogy is szídják a szabadelvűséget. Ezt nem tesszik, a baj okozóját nem bántják, hanem iszonyatos dühvel támadják az egyházat és általában a kereszténységet.

Tagadhatatlan, hibásak vagyunk abban, hogy a dolgok emyire elmérgesedtek. A hibán azonban ne keseregjünk, hanem legyünk rajta, hogy amit elmulasztottunk, azt iparkodással pótoljuk. A sőtájtózás nem ér semmit. Cselekednünk kell. Egyetlen út és egyetlen mód van, amelyen a mai viszonyok között eredményesen dolgozhatunk: a keresztény szociális szervezkedés.

Azt hiszem, szükségtelen magyarázni azt, hogy szervezkedésünk azért keresztény, mert az e szónak megfelelő igazságot akarjuk diadalra emelni. A kereszt-

énység örök igazságai azon utat mutatják, amelyek a mai rettenetes helyzetből kivезetik egész társadalmunkat. Gyakorlati kereszténységre van szükségünk. É nélkül bódogni nem tudunk. A keresztény szocializmus a gyakorlati kereszténység. A társadalmi rendben alkalmazott kristianizmus. Ezért kell szerveznünk népünket keresztény szociális egyesület kbe. Ha sok egyesületünk és erős szervezeteink lesznek, akkor elveinket meg tudjuk valósítani. Erre törekedni minden keresztény magyar embernek kötelessége.

Természetes, hogy a katolikus papoknak is tevékeny részt kell venni a szervezkedés megindításában és vezetésében, Keresztény igazságok megvalósítása a cél: papjainknak velünk kell lenni. Egy cseppet sem csodálkozom azon, ha papjaink ezeideig a maga egészében nem állott még a nyílt cselekvés terére. Igaz mondás az, hogy minden papnak kitanult szocialistának kellene lenni. Ez bizony jó volna és hiszem, hogy meg is lesz. Lassan, de folytonosan szaporodik azon katolikus papok száma, kik a keresztény munkás mozgalom rendkívüli fontosságát belátva, mellénk állanak. De hát hol vannak a keresztény felekezeti papjai? A keresztény szocializmus minden munkáson egyformán akar segíteni. Sőt tovább menve, bátran kimondhatjuk, hogy csak a keresztény szocializmus tud minden munkáson segí-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

Utazás az éjféli nap országában.

A német birodalmi parlament, illetőleg a Siegesstille irányában a Thiergarten szízen, egy lákkal pompásan szegélyezett út vezet. Siegesstille-nak, győzelmi utnak nevezték el. A porosz történelmi 32 kimagasló alakját, fejedelmét, hadvezéret, tudósait örökítették meg művészi, lehr-marvany szobrokban. Igazán meglepő látvány, mikor az ember az alicé vegetól a két oldalát sorakozó fehér regimentet, a porosz történelmi megalkotóit szemléli. Tulajdonképen nem is 32, hanem 96 szoborról van szó, mert minden foalak mellett két mellékalak van, a lejedelem, vagy nagy ember legnagyobb kartarsai, püspökek, költők, tudósok, hadvezérek. Minden szobor mögött egy félkörben futó hosszú pad van, mintegy arra szánva, hogy az efaradt szemlelo a nagyok anyékában megpihenjen és elmeséljék a múlt nagyságáról, melynek ő a jelenben egy többekevesbe szertény továbbépítője. Szóval a német huladás, desőség és dicsékedés útja nem zaro-dott meg le s Európa és a nagyvilág nem a jelenben foglalkozik vele utójárja. S ha a nacionalizmus, a nemzeti érzés, vagy mondjuk: kihagyzottabb formájában: a sovizmus ma ercsébb huladomokat ver a nemzetek életében, annak egyik elsorendű példamulatója és tényezője a jelenkori német nemzet.

A Siegesstille megtekintése után onkéntelenül a pompás Thiergarten kinalkozott felénk. Ne allatkertet tessék gondolni. Az allatkert Zoologischer Garten neven szerepel. A Thiergarten egy olyan park es erdő közü álló szazados kert, a mely a dresdemi Gessner Gart. bez hasonlo. Ez is gyönyörűen fejlett, avval arányban, a melyek közt száz es száz kisebb nagyobb sétány, remek, hosszú ártek, kocsutértek, a lovvelőknek, kerek-pározkoknak, gyöngyöknek szánt területek vannak. Közlen patakok, mesterséges tavak tükrözöndek, hogy a csónakozó sp. it kedvelő se legyenek kénytelenek nekülozni. A Thiergarten talso szízen van a Zoologischer Garten, a mely után Charlottenburg, Berlin egyik legszebb küvarosa kovelezik, a mely utcáinak, teremek épületeinek, sőt királyi palotájának szépségevel sem marad Berlin varosa mogott.

A Thiergarten közpe tajan egy keresztuton gyönyörű szoboreszopozatot látunk. Vadász-jeleneteket ábrázol, küzdelmet a bölemmel, vadkannal, oroszlánnal, majd pedig szent Hubert kedves szarvasa tünik föl előttünk, homlokán a nagyvőg keresztel. A ki megnézi, nemcsak a vadászjelenet izgalmas képben gyönyörködik, hanem igazi művészi élvezetben is részesül.

Természetes, hogy a Zoologischer Garten megtekintését nem obajtottuk elmulasztani. A ki az allatokat uri módban akarja látni, az Berlinbe járjon. Minden állatnak külön palotája van. Stylszertu, modern berendezésű palotája. Az elefantoknak egész pagodájuk, hatalmas kupolás épület melyet indiai keprások díszítenek. Körülötte egész

palmaerdő pompázik. A madarak téli palotájára is büszke lehetne bármely kulturintézmény, tele van festményekkel, faragott madár alakokkal stb. Minden állat lehetőleg a maga exotikus környezetében él. Látunk gyönyörűen fejlődött bölényeket, kengurut, gymora zacskójában az apró kifele kandikáló fiacskájával, hatalmas jegesmedveket stb. stb. Az oroszlanoknak, bármennyire közönséges alakjai legyenek is az allatkerteknek, itt is nagyszámu nézői vannak. Különösen 6 óra tájjan, a mikor az oroszlan urak napi kosztjukhoz jutnak. A verszomjas vadállat östermészete ilyenkor a maga eredetiségében nyilatkozik meg. Kinek ne imponalna a levegőt megrázkódtató vad ordítás, mely a prúdájára feltékeny állatkirály torkából bomböl ki. Volt is publikuma akkora, mint egy kisebbfajta franciaifaló német fejedelemelek. Nekem az oroszlanökolykek tetszettek különösen. Nem lehetnek idősöbcek néhány hetesenél. Négyet csuktak egy ketreche. Csupa ártatlan, ügyetlen, szelidtekintű, nagyfejű, nagyfüllű, verébszáju, folyton éhes, örökké játszani akaró fráterek. Igazi bakfisi az állatvilágnak. Soha nem fogom megbánni, hogy azt a pár órát a Zoologischer Gartennak szántam.

Este a társaságunk legnagyobb része a Wintergartenba, Berlin legnagyobb és legelőkelőbb mulatóhelyére mentünk. Legalább 5000 emberre van benne hely, a melyben zárt volta mellett is egy csipetnyire sem érzi az ember a nyár melegét. Érdekes látványosság már maga a helyiség is, melynek tetőjét a sötét alapra elhelyezett kisebb-nagyobb villanylámpákkal a csillagos égbhez

Mai lapunk 4 oldal.

teni. A keresztény igazságosság, a keresztény felebaráti szeretet egyformán diktál minden embernek. *Hol vannak a református és lutheránus lelkészek? Vagy ők nem keresztények? Ők nem akarják a társadalomnak keresztény szellemben való átalakítását? Nekik nem kell a keresztény szociális népméntés magasatos munkája? Nekik jól van úgy, ha a református, lutheránus — de keresztény és magyar munkások nyomorban élnek és a vallásellenes és hazafiatal szociáldemokraták karjaiba vetik magukat?*

A sokszor meglátadott és folytonosan rágalmozott katolikus papok között vannak Várossy Gyulák, Giesswein Sándorok, Prohászka Ottokárok, Ernszt Sándorok, Vitkovits Ferencok, hála Isten, igen szép számmal. A református tiszteletek között szociáldemokratákat tudunk, de nem látunk egyet sem az igazi népméntés, a komoly és céltudatos keresztény szocializmus mellett.

A református és lutheránus és egyéb pásztorok nem valami nagy rokonszenvvel vannak irántunk, katolikusok iránt. A keresztény-szociális szervezkedés azonban nem felekezeti kérdés, hanem erkölcsi, társadalmi és gazdasági szervezkedés. A kereszténységnek esküdt ellensége a szociáldemokracia. Ez a zsidó-liberalizmus törzsszülötte egyformán bolondítja el az összes keresztény felekezetek népét. A kizsákmányoló rendszer és a népbolondító szociáldemokracia ellen csak a keresztény alapon szervezett nép összefogása tud sikeresen küzdeni.

Katolikus papságunk ebben a szervezkedésben mind nagyobb és nagyobb számmal és lelkesedéssel vesz részt. Kötelessége ugyan, de azért elismerést érdemelnek derék papjaink. És mikor azt látjuk, hogy csak a keresztény papság az, amely segít kezét nyújtja nekünk, szervezkedő keresztény munkásoknak, akkor feltétlenül ki kell azt mondanunk, hogy igenis, a katolikus papság ma is hivatása

magaslatán áll. De mit mondjunk a mélysegesen hallgató, vagy éppen a Mezőfőiek táboraiba szegődött tiszteletekről?

Szalánczy Andor.

UJDONSAGOK.

— **Jubileum.** Károly János c. püspök nagyprepost aranymiséje meghatóan kedves ünnepe volt Székesfehérvár városának, a mely felé egész városunk érdeklődéssel tekintett. Az ünnepi misén ott láttuk Szögyény-Marich Julia urhölgyet, Keresztes Ignác h. polgármestert, Szüts Artur főjegyzőt, Reé István főkapitányt, Fittler Béla főjegyzőt, Mönich Károly levéltárost, K. Nagy Dezső kulturmérnököt stb. A szertartást az ünnepélyes Te Deum vezette be, melyet a jubilius meghatottságtól reszkető hangon intonált. Meggyes-püspökünk dr. Várossy Gyula a mise kezdetétől mindvégig mellette állott az öszfűrtű jubilánsnak, mint kezüzetője. Megható jelenet, a midőn a jubilius mise alatt rokonait és egész háznépét az oltáriszentségben részesítette. Az ünnepélyes mise alatt a székesegyházi énekkar válogatott énekdarabokat adott elő Majd Szuborics Jenő apátkanonok ünnepi beszéde következett, a ki e témából kiindulva: „Mária legjobb részt választá” kedves, közvetlen az egész halgatóság szívét-lelkét megragadó módon fejtegette a jubilius ünnepének jelentőségét, a ki szintén a legjobb részt választotta, a mikor Krisztus áldozópapjainak sorába lépett Szentesbéd után a jubilius otthonába vonult s fogadta tisztelőinek üdvözlését. D. u. 2 órakor a nagyprepost házánál szedebéd volt.

— **Tábori mise a vásárcsón.** Ő Felsege a király 75-ik születésnapja alkalmával f. hó 18-án holnap délutól fél 8 órakor tábori mise lesz a vásárcsón. A tábori misén részt vesznek az összes helyben állomásozó csapatok. Hogy a csapatok felvonulása ne akadályoztassék a rendőrség reggel 7 óratól a szent mise tartama alatt a Pásztorok gyógyosztartól a csendőrlaktanyáig

igyekeztek hasonlóná tenni. Hát meg a mutatónyai. A művészi tornajátékuk graciozitásával szinte utóérhetetlen. A spanyol, de különösen az orosz tánc, az ő örült bakugrásaival valóban bizarr látvány. Láttunk a mellett bicikliző elefantot, a mely egy három kerékű biciklire telepedve szinte bájosan karikázott a színpad gömbölyű területén s hogy tanulékonyágáról újabb bizonyágot tegyen hatalmas tappancsaival pezsgős üvegek tetején sétálgatott. Szóval az ügyesség oly tökéletes produktumait láttuk, a melyekről mind-egyedíg fogalmunk sem volt s a melyre a csodálkozó magyarnak csak egy kifejezése lehet: Mégis huncut a német!

A következő napot a királyi palota és környékének megtekintésére szántuk. Ő Felsege, Vilmos császár épen utazáson lévén, könnyen juthattunk a palotája megszemléléséhez. Hogy a palota külseje a mi budai királyi palotánkat meg sem közelíti, az természetes. Egy széles, lépéső néküli uton vezettek bennünket fel, a melyen, — mint mondták, — az egyik, bizarr öletekben gazdag porosz császár kocsin szokott az emeletre felhajítani. Mielőtt a szobákba léphettünk volna, mindegyikünk elé egy pár hatalmas szőrpapucsot tettek. A házas emberek könnyebben, a többiek nem minden élcelődés nélkül bujtunk bele. A talányt megfajtását csak később értettük meg. A papucsok két célt szolgáltak. Először azt, hogy az értékes padozatot a cipőnkkel össze ne karcolhassuk, másrészt pedig a szolgáló munkáját könnyítettük, mert folytonos csuszkalásunkkal valóssággal fölviszteltük a termeket. Természetes,

hogy itt is csak azt találtuk, a mit egyéb királyi palotákban mutattak: kis fogadó terem, nagy fogadó terem, koncert-terem, ét-terem, ülés-terem s még sok ilyen terem, valamennyiben itt is fehér szín az urakodó, a mely mellett csak az arany díszítésnek van csupán helye. Az egyik trónszalonban vezetők egy óriási drágaművi erkélyre figyelmeztetett bennünket, a mely valaha tömör ezüstből készült. Ma csak külső váza káprázott ragyogásával, mert a 80,000 font ezüstöt valamelyik hadakozó porosz császár tallerokká varrta, hogy harcoló katonáinak a napi lénungot kiadhassa. A sok érdekes kép közt legérdekesebbeknek a porosz királyok arcképeit találtuk, köztük is legérdekesebbnek a mostani császárt, Vilmosét, az ő délceg, büszke, imponáló megjelenésével, a ki előtt szivesen hajtja fejét s a kit irigyel a világ minden nacioja. A németek azonban viccelődnek fölötté. Nagyjátját l. Vilmost *Grisekönignek*, tiát (a ki pár hónapig uralkodás után meghalt *Hersékönignek*, míg a mostanit *Reisekönignek*) nevezik s elclapjuk nem egyszer kerülnek abba az illoyális helyzetbe, hogy felségserzési pört akasztanak a nyakukba. Rendkívül érdekes a jelenlegi császárné arcképe, a kinek fejét fiatal volta mellett is hóféhér fűrtök borítják. Vezetők sokat jelentő indiszkrécioja folytán a hirtelen megöszülést okát is elárulhatom. A császárné néhány év előtt fölötté boldogtalannak érezte magát, mert termete veszteti kezdette azt az ideális karcsúságot, mellyel a hölgyek legnagyobb része oly rendkívüli módon szeret díszkedni. Valami soványított szert szedett közben, a mely azonban

terjedő uttestet a kocsii közlekedésnek elzárja. A szent mise a után csapatok diszelvonulást tartanak.

— **Személyi hir.** Ujházy Sándor kir. főügyész helyettes, a helybeli kir. ügyészség vezetője, szabadságáról visszaérkezett és hivatalának vezetését a mai napon átvette.

— **Eljegyzés.** Keresztes Erzsikét Keresztes Ignác h. polgármester szép és bájos leánykáját eljegyezte Orbán Sándor m. kir. honvédvivő-mester, a nagyváradi honvédségi hadapródiskola vivő tanárja.

— **Rendkívüli közgyűlés** lesz a városnál e hó 22-én Kristóffy miniszter leirata dolgában. A kérvényt, mely Fiáth báró főispántól a közgyűlés összehívását kéri, pár óra alatt körülbelül 40 bizottsági tag írta alá.

— **A kedves magyar nyelv.** Ró nából írják ismeretes N. Pius pápa szimpátiája a magyarok iránt, a kiket még velencei pátriárka kora óta állandóan kitüntet nyelvének megkülönböztető jeleivel. Legutóbb a római Szent Antal-kollegium harmincöt növendéke jelent meg tisztelegni a pápa előtt, hogy a szerencsés doktori szigorlatok után hódolatukat bemutassák. A növendékek közt volt két magyar ferencndi szerzetes is. P. Rozsnyai Barnabás és P. Béres Gaudenc. A tisztelőket bemutatató Zichy Gyula gróf titkos kamaras a szixtusi kápolna folyosóján állította sorba az ifjú tudósokat, kikkel ő szentsége leereszkedő nyíjas sággal elbeszélgetett. Az audienca folyamán Zichy gróf néhány szót váltott magyarul P. Rozsnyával abban a hiszemben, hogy a néhány lépésnyire beszélgető pápa nem fogja meghallani. Azonban a pápa hirtelen Zichy grófhöz fordult:

— Come parla, Monsignore? (Hogyan beszél?)

— Magyarul, Szentséges Atyám!

— Lám, már alig ismerem föl a kedves magyar nyelvet! Velencében többször volt alkalmam hallani.

Erre Zichy gróf megjegyezte, hogy két magyar van a fiatal doktorok közt, s külön bemutatá őket, kikkel N. Pius pápa néhány rendkívül szíves szót váltott s áldását adva rájuk, külön is lelkükre kötötte, hogy tanári hivatásukat otthon mindig az egyház és a papák által mindig különös előszeretettel részesült kedves Magyarország javára gyakorolják.

— **Katonai szemle.** Herceg Lobkowitz Rudolf tábornagynagy hadtestparancsnok tegnap szemlét tartott az ulánuszred, 68-ik gyalogezred és a 24-ik vadászszázalaj felett és a gyakorlatokat végignéve teljes megelégedésének adott kifejezést. A hadtestparancsnok ma délután visszatért Budapestre.

kegyetlen boszút a hajfűrtjein állott s ezüstfehérre festette azokat, akár egy öreg matronáét.

A császári palotával közvetlen összeköttetésben van a kápolna, a hova a birudalmi képviselők az országgyűlés ülészakainak megnyitásokor valláskülönbség nélküli istentiszteletr gyűlnék össze. (A szociáldemokraták persze itt is kivételek. Ők tündetőleg fölverték magukat a vallásos lélek minden megnyilatkozásától. Ők már elcsaptak magukat az Uristentől, sőt határozatlan kimondták annak nemlétezését is.) Az istentisztelet — természetesen — protestáns, mint maga a császár. Nem is ezt akarjuk különösen megjegyezni, hanem azt a ritka szokást, a melyre a mi képviselőink bizonyosan nagyot néznének. Pedig ugyancsak ráférne ám egy kis istenáldás a mi parlamentünk munkálkodására is.

A mi a császári palota környékét illeti, valóban sok szépet mondhatunk róla. A Nagy Vilmos remek szobrárt említettem már. A palota másik oldalán egy pompás szökőkút szintén megérdemli, hogy az idegen gyönyörködjek benne. A királyi palotával szemben a Spree partján van az új dóm, az avottul a császárváros muzeumai, képtárni, szoborgyűjteményei. Egyik mellett se mehetünk el szó nélkül. Az új dóm egyike a legújabb kor legszebb építményeinek. Maga az ára — 20 millió márka — szintén tanúságot tesz róla, hogy a német protestánsok így tekintetben sem riadnak vissza az áldozatoktól. Én, mint ismerősömet tud: üdözltem, a mennyiben a német illusztrált lapokból már az egészét összetanulmányoztam. Hatalmas kupolája, mely bizonyos

— **Pénzügyi szakosztályi ülés.** Székesfehérvár szab. kir. város pénzügyi szakosztálya ma délelőtti ülést tartott Mohai Lajos pénzügyi tanácsos távollétében dr. Kerekes Lajos árvaszéki ülnök elnöklésével. Zombor város törvényhatósága felhívást intézett a városhoz József kir. hercegnek a Margitszigeten állítandó szobra ügyében. A tanács erre a célra 200 korona adományozását hozza javaslatba a közgyűlés előtt. Csipkés Albert rendőrségi díjnyoknak 2 korona napidíjának 3 koronára való felemelését javasolja a szakosztály. — A tanitók fizetésének rendezése ügyében a pénzügyi szakosztály K. Horváth István belvárosi plebános, volt iskolaszéki elnök indítványát tette magáévá és ezt elfogadásra ajánlja a közgyűlésnek. Ebből kifolyólag aziránt tételt előterjesztés, hogy a női kézimunka tanítóknő állások szüntetésének meg, miután ez 3600 korona évi megtakarítást jelentene a városnak. Ez előterjesztésnek az az indoklása, hogy a város vagyis az iskolák jelenleg elég női tanerővel rendelkeznek, és a tanítóknak köteleességük a kezügyességgel járó dolgok tanítása.

— **Sakkélet.** Merényi Lajos budapesti erős játékos, a „Magyar Sakknap” munkatársa, genialis sakkatlány szerkesztő, ki napok óta a sakkközörségnek vendége folyó hó 18-án délután 5 órakor a Kath. Kőr helyiségében az összes jelentkezőkkel egyidejűt játszik, a hol a sakkspórt iránt érdeklődő kortágok és vendégek szívesen fogadtatnak. *Elnökség.*

— **Utazás egy költemény körül.** Lapunk legutóbbi számában egy latin költeményt közöltünk, mely Károly János c. püspök nagyrépost jubileumára íródott. A költeményt a jó Lőrincz bácsi, a derék alkalmi latin poeta előbbi verséhez csatolva kaptuk s mivel az irás is némileg hasonló volt az előbbihez, a nyomda kedvéért lemásoltuk és aláírtuk a Lőrincz Károly nevet. Mily nagy lón azonban meglepődésünk, mikor Lőrincz bácsi tudunkra adta, hogy a költeménynek se tudója, se látója, hogy ő idegen tollakkal sohasem ékeskedett s így tiltakozik ellene, hogy más érdemeit az ő rovására írjuk. Kéz alatt pedig egy másik szemrehányást is kaptunk. Ezt már a jó Tury Antal bácsi adressálta felénk. Nehézmenyente először, hogy a költemény névaláirással jelent meg. Másodszor, ha már névvel jelöltük meg, miért írtuk éppen Lőrincz bácsi nevét alá, a mikor a szerzőség munkája az ő nevéhez fűződik. Hogy tehát az igazsághoz — mint mindig szoktuk — ezuttal is hívek legyünk, tisztelettel tudomásul hozzuk, hogy a 14-ki költeményt id. Tury Antal írta, a ki ma is úgy beszél még latinul, mint a régi jó dekanáción és konjugáción világban c elekedte. Egyuttal pedig bocsánatot kérünk tőle s őszintén kívánjuk, hogy érhesse meg a saját százesztendősi születési jubileumát.

tekinthetben a római szent Péter templom kupolájára emlékeztet, uralkodik az egész épületömege s szinte az egész egésznek takaróját szolgál. Szobrai művészi alkotások, de legmeglepőbb az oltárkép, mely füvegfestményen a felfeszített Krisztust ábrázolja s csodálatos szépen sikerült világitásával az egész dóm legfeltűnőbb pontjává teszi. A muzeumokat hiába akarnám akár a münchenivel, akár a dresdenivel összemérni. Bizony nagyon is mögöttük marad. Hiába! Berlin ifjú város még ahhoz, hogy fellendülésének ily rövid éve alatt képes lett volna utolérni amazokat. A csaták zajja, a háborúk zivatara nem a muzsák kedvenc zenéje. Pedig a poroszoknál évszázadokon keresztül ez emesített föl minden törekvést. Én jóformán egy képen gyönyörködtem, Kaulbars remek alkotásában, a mely a Jeruzsálem romlásán kesergő Jeremiás siralmát ábrázolja. Pedig volt még egy-két nagyon érdekes Böcklin kép, néhány életkép, mely Európai hírnévre tett szert.

Délután Potsdamba rándultunk ki. Vasuton alig félóránra van Berlinből. Mi azonban az ut nagy részét propelleren tettük meg s behajózáztuk a remek Neuer See-t, mely elfelejtette velünk Berlinnek minden prózai részletét. Igazi idyll volt a remek szigetek körül hajózázni, melyek sok tekintetben talán a mi Margitszigetünkkel is vetekedhetnek.

Bilkei Ferenc.

leumát oly pompás szellemi és testi üdeségben, mint a melylyel most is rendelkezik. Ismerős közül nem lesz egy árva lélek, a kinek őszinte igazi örömet ne szerezne vele.

— **Köszönetnyilvánítás.** Fogadják mindazok kik bold. emlékü jó édes ap. nek elhunytá alkalmaival részvétüket nyilvánítani, ravatalra koszorut helyezni szívesek voltak halás köszönetüket. Budapest. 1905. aug. hó *Szelke család.*

— **A keresztény munkásegylet mulatsága.** Helyszűke miatt előbbi számunkban nem adhattunk hírt azon minden várakozáson felül sikerült szép mulatságról, melyet vasárnap este rendeztek a helybeli keresztény szociális munkások. A mulatságon mindvégig vidám jó kedv uralkodott. Anyagilag is teljes a siker, amennyiben 250 korona volt az összebevétel. A keresztény munkásoknak különösen jól esett az, hogy az intelligencia, a papság és az iparosmesterek közül igen sokan tüntették ki részvételükkel mulatságukat.

Jelen voltak: Asszonyok: Endi Károlyné, Gadácsi Imréné, Hibácska Istvánné, Kiss Kalmánné, Kronhoffer Józsefné, Kronhoffer Jánosné, Knitthoffer Györgyné, Klár Jánosné, id. és ifj. Lánszky Józsefné, Langmár Józsefné, Langmár Jánosné, Német Jánosné, Oláh Józsefné, Plentner Antalné, Ring Lajosné, Slezák Józsefné, Szlabony Jánosné, Steiger Péterné, Vihart Istvánné, Visi Józsefné. Leányok: Aschenbrenner Róza, Brajnovits Annuska, Fröschl Teruska, Tonamár nővérek, Gál Erzsike, Lánszky nővérek, Modriczki Mariska, Mojzer Annuska, Nott Annuska, Német Gizuska, Plentner Euzka, Ring Teruska, Simon Mariska, Tóth nővérek, Ujcz nővérek.

Felülizettek a mulatságra: Dr. Városy Gyula megyuspüspök, dr. Csöppenszky Mihály, Fröschl János, K. Horváth István, Komáromy Károly 10—10 k.; Langmár János, Posits Mihály 5—5 k.; Marschall Bela, Knitthoffer István, dr. Say Viktor, Ujcz Mihály 4—4 k.; Szammer Antal, Schneitzer Nándor, Fröschl János 3—3 k.; Felber Géza, dr. Klauz György, Horváth Lajos, Károly János, Mayer Károly, Kuti Márton, Hühner Károly, ifj. Csücs István, id. Streit Ferenc, Szögyény Marich Julia, Lakatos Frigyes 2—2 k.; Tamas Vilmos, Rónay Elemér, Löke Károly, Noficer István, Fritz Ferencné, Visi József, K. Horváth Ferenc, Smek Ferenc, Ketskés Elek, Bilkei Ferenc 1—1 kor.; Németh János 80 fil.; Kiss Kálmán, Janovits Ferenc, Plentner Antal, id. Endi István, id. Lánszky Ferenc, Szensenstein Janosné, Vihart István, Nott Ferenc, Gadácsi Imre, Hibácska István, Ring Lajos, Langmár János, Knitthoffer György, Steiger Peter, Tamas István, Klár János, Szlabony János, Czák Ferenc 40—40 fillér. Fogadják a jövőzvi adakozók az egyesület halás köszönetét.

— **Tűzoltóink a szegedi országos versenyen.** Nem vart fényes diadalt arattak a székesfehérvári önkéntes tűzoltók a szegedi országos tűzoltóversenyen, amelyért első sorban elismerés illeti tűzoltóink buzgó alparancsnokát Simon Sándor rendőralkapitányt, de elismeréssel kell adózni derék tűzoltóinknak is. Az egyéni versenyben a gyorsmászásnál a 1-ső díjat, egy ezüst-tulát örék a) szegedi hölgyek díja Kónusz Jozsef székesfehérvári tűzoltó nyerte el. A szerelési gyakorlatoknál szintén kitűntek tűzoltóink. Itt a II. díjat egy ezüstbe foglalt kupát nyertek, gyors és biztos munkájukért. A nyert tárgyak pár napig lathatók lesznek Kézovitzky Bela Nádor-utcai divatárú kereskedésében.

— **Az ulánusok loversenye.** A cs. és kir. (báró Bottmer) 12 ulánus ezred Székesfehérvárot összpontosított, helybeli és tolnai osztágyi kedden délután loversenyt tartottak a Táchoz tartozó csapda-pusztai tarlón.

Dacára a loversenyter messzeségének a kora délutáni órákban szinte hullámozott a nép a csikvári uton. Ki gyalog, ki kocsin igekezett a loverseny színhelyére, ahol a verseny kezdetéig gyönyörködhetett a 69 ik gyalogezred zenekarának játékában, vagy pedig a felállított cukrászdában vagy lacikonyhákban csillapíthatta éhét-szomját.

A verseny nyermény tárgyai, amelyeket Erzsébet kir. hercegnő, az ezred hölgyei, a tisztikar, az ezredtulajdonos és egyesek ajándékoztak, egy erre készített külön sátorban voltak közszemlélre kitéve. Délután 2 órára a kicsiny tribün rogyásig megtelt, úgy hogy a később érkezők már csak a tribün környékén helyezkedhettek el. Ezeknek azonban jobb helyük volt, mint a tribünön

állóknak, mert nem voltak annyira a nap hevének kitéve, mint akiket protekció vagy más egyéb a tribünre juttatott.

A verseny pontban délután fél 3 órakor vette kezdetét.

I. Tiszti akadály verseny. Távolság 3200 méter. Nyitva tiszték részére szolgálati lóval. Díjak: Az ezred hölgyeinek tiszteletdíja az elsőnek, gróf Merán Ferenc ajándéka a másodiknak és a tisztikar ajándéka a harmadiknak. Futott hat ló, melyet a tulajdonosok lovagoltak. I. Naiz Frigyes főhadnagy „Eros” nevű lova, amely pár löhosszal nyerte meg a versenyt. II. Mészáros Ervin hadnagy „Eskimója”; III. Herceg Lichtenstein Alajos „Abukir”-ja.

II. Akadályverseny uhánusok részére szolgálati lovaikon. Távolság 3200 méter. Díjak: 40 kor. az elsőnek, 30 a másodiknak, 20 a harmadiknak és 10 a negyediknek. Osztagonként futott két ló. Összesen 10. — I. Peros ulánus „Cella”-ja; II. Vrban ulánus „Ballerina”-ja; III. Hudjecz ővezető „Ciceró”-ja; IV. Mendovich ővezető „Cocon”-ja. A verseny alatt a gátugratásoknál három ulánus pottyant ki a nyeregből, de komolyabb baja egyiknek sem történt.

III. Tiszti akadály verseny. Távolság 3200 méter. Nyitva tiszték részére saját lo alkkal. Díjak: Erzsébet kir. hercegnő tiszteletdíja az elsőnek, gróf Wurmbrand Károly százados tiszteletdíja a másodiknak és báró Bothmer Vilmos lovassági tábornok tiszteletdíja a harmadiknak. — Indult hat ló. I. Gróf Vojtkffy Hubert hadnagy „Folett”-je, amely könnyen nyerte meg az első díjat. II. Báró Tunki János „Slava”-ja; III. Gróf Thun Hohenstein Henrik „Dama”-ja.

IV. Akadályverseny allisztek részére. Távolság 3200 méter. Díjak: A tisztikar tiszteletdíja és 40 korona az elsőnek, 30 kor. a másodiknak, 20 kor. a harmadiknak, 10 kor. a negyediknek. Futott 10 ló. I. Canjuga káplár „Első”-ja; II. Kurtesan szakaszvezető „Cnadi”-ja; III. Sutija káplár „Coners”-je; IV. Tudjan káplár „Banner”-ja.

V. Vadászverseny. Távolság 5000 méter. Nyitva tiszték részére szolgálati lovaikon. Master: Petschig Sándor alezredes. Díjak: Koller Viktor vezérőrnagy tiszteletdíja az elsőnek, Matics Henrik ezredes tiszteletdíja a másodiknak, a tisztikar tiszteletdíja a harmadiknak. Futott hat ló. I. Courard Vilmos főhadnagy „Admiral”-ja; II. Oreskovic Vilmos főhadnagy „Cembrá”-ja; III. gróf Bissingen Emanuel „Bube”-ja. A versenyben tulajdonképen Mészáros Ervin hadnagy Eskimó nevű lova érkezett be elsőnek, de mert a verseny nyeretlen lovaknak volt fenntartva, így Mészáros hadnagy nem kaphatott díjat, miután Eskimó ja az első versenyben II. díjat nyert.

VI. Akadályverseny hosszabb idő óta szolgáló allisztek részére. Távolság 3200 méter. Díjak: Herceg Lobkovitz Rudolf hadtestparancsnok tiszteletdíja és 50 kor. az elsőnek, 35 kor. a másodiknak és 20 kor. a harmadiknak. Futott öt ló. I. Pavlacie őrmester „Osam”-ja. II. Nikolic őrmester „Schönborn”-ja. III. Marcinkovic szakaszvezető „Bonlette”-ja.

VII. Akadályverseny tiszték részére. Nyitva telivéreknek is. Távolság 4000 méter. Díjak: Herceg Lobkovitz Rudolf hadtestparancsnok tiszteletdíja az elsőnek, gróf Thun Valsassina Ernő százados tiszteletdíja a másodiknak, a tisztikar díja a harmadiknak. Indult négy ló. I. gróf Biszinger Emáuel hadnagy „Balochard”-ja; II. gróf Thun Hohenstein Henrik főhadnagy „Ildicó”-ja; III. Alexandrovicz Arnold hadnagy „Lelkem”-je.

Ez utóbbi versenyen súlyosabb természetű baleset is történt, a mennyiben gróf Vojtkffy Hubert hadnagy lova, amely másodiknak érkezett volna be, az utolsó akadálynál felbukott és lovasára esett. Eleinte azt hitték, hogy gróf Vojtkffy hadnagy súlyosabb sérüléseket szenvedett, de mint az orvosi vizsgálat megállapította csak kezét ütötte meg és arcáról zuzta le a bőrt.

A verseny este 6 órakor ért véget, amikor azután újból kezdetét vette a népvándorlás a város felé.

Este 8 órakor az ulánus ezred tisztikara fényes bankettet rendezett a Magyar Király szállodában, ahol jelen volt Herceg Lobkovitz Rudolf hadtestparancsnok is, aki a helyben állomásozó csapatok megismerésére aznap este érkezett Székesfehérvárra.

— **Lesz-e állatvásár?** Tudvalevő dolog, hogy Székesfehérvár területén a szarvasmarhák között a ragályos száji- és körömfájás uralkodik, a mely miatt, ha fordulat nem áll be, a marhavásárt nem lehet megtartani. Miután azonban a vész szűnőben van és hihetőleg a vásár napjára meg is szűnik, a tanács az országos állatvásár kieszközölése végett kérelmet intéz a kereskedelemügyi miniszterhez. A kérelmet szombaton Reé István rendőrőrkapitány fogja a miniszternek személyesen előterjeszteni.

— **Az iparosifjak önképzőkörének színelőadása.** A székesfehérvári iparos ifjak önképzőköre 1905. október 1-én műkedvelő színi előadást rendez a városi színházban, mely alkalommal színre kerül Dankó Pista „Cigányszerzem” című életkép. A színelőadást mulatság követi a „Fehér-Bárány” vendéglőben. Rendező: Békefi István városi hivatalnok.

— **A Déli vasút tarifáinak leszállítása.** A Déli vasúttársaság igazgatósága a teheráru szállítási tarifák leszállítását vette tervebe. A leszállítást első sorban a mindennemű mérsékelt gyorsárú szállítási díjtételeinél alkalmaznak. A teherkocsi fűtési pótlékokat 150 km. távolsáig 2.2 fillérről 2 fillérré és 300 km. távolsáig 1.6 fillérről 1.2 fillérré és 300 km. távolságon felül 0.8 fillérről 0.6 fillérré mérsékelnek. A díjleszállításnak főleg az élelmiszerkereskedés venni hasznát, a mi a Déli vasút teheráru forgalmában nagy tényező, mert 1904-ben a sör, rizs, déligyümölcs és gyümölcs kivételével 28.000 tonna élelmiszert szállítottak a Déli vasút vonalain.

— **Nyilvános köszönet.** Meizer Pál bérkocsis a székesfehérvári önkéntes tüzoltó egylet parancsnoksági pénztárának 4 koronát adományozott, mely adományért ezután mond köszönetet a parancsnokság.

— **Tolvaj cselédleány.** Almásy Ferenc tanító Malom-utcai lakos, feljelentést tett a rendőrségen, hogy nála szolgáló Juhász Anna cselédleány ellopta feleségének egy pár aranyfülbevalóját és két aranygyűrűjét. Ugyancsak Juhász Anna lopta meg a házban lakó Krajcsovicz András löpölpi tisztiszolgát akinek az istállóban álló ládájából 4 korona készpénzt lopott ki. A tolvaj cselédleányt a rendőrség letartóztatta.

— **Érik a szőlő.** Ezt tapasztalta Gaál Dezső akir. a pöntölei határban levő ujonnan beültetett szőlője szomszédos Jakos Jánoséval. Gaál a napokban nagyon megkívánta a szőlőt és azért átment Jakos szőlőjébe, ahol egy kosarat megszedett. Epen távozni akart, amikor a mezőőr tetten érte. A szőlőtolvaj atyaifit feljelentették a rendőrségen, ahol mezőrendőri kihágásért fognak felette ítékezni.

— **Elfogott tolvaj.** Kópaszek József 65 éves trencsényi napszámos Szalay József Széchenyi-utcai földművesnél dolgozott. Szalay a napokban arra a meglepetésre ébredt, hogy napszámosa eltűnt, de eltűnt vele együtt egy pár teljesen új csizmája és több apróbb ruhaneműje. A rendőrség megindította a nyomozást és értesítette a dologról a csendőrséget is. A csendőrök Kópaszek Józsefet tegnap délután Sárkeresztesen, ahol a Schmiedt-féle korszamban dolgozott, elfogták. Bekísérték a rendőrségre, ahonnan ma átadták a kir. ügyészség vizsgálóbírájának.

— **Megmérgezte magát.** Strobl Katalin 16 éves cselédleány, gazdájának Haltér 17 szám alatti lakásán gyufaoldatot ivott. A mentők a Szent-György kórházba szállították.

— **Tettenért betörő.** Molnár Gyula István pápai illetőségű helynelküli pincér, f. hó 14-én betört a vásártéri Schön Simon-féle ház padlására és onnan Schwarz Soma kereskedő kárára két láda szappant lopott el. Molnár a betörést úgy követte el, hogy a mellette levő üres telekről, egy létra segítségével, melyet a vásártéri komédiásbódék egyikétől emelt el, felmászott a ház padlására, amelynek ajtaját aztán könnyűszerrel benyomta. A betörőt az utcán Liszt Ferenc rendőrbiztos a portyázó rendőrökkel akkor fogta el, amikor az a szappannal telt ládákkal az Ösz-utca felé igyekezett. Molnár eleinte azt állította, hogy a ládákat úgy találta, de később beismerte tettét. A betörő jelenleg a rendőrség foglya, ahonnan át-kísérik a kir. ügyészség fogházába.

Bor eladás!

Kittinő, tisztán kezelt, öreghegyi borainat a t. közönség figyelmébe ajánlom.

Ujbor 28 kr.
Obor 32 „
Vörösbör 36 „

literes zárt palackban.

Németh János,
Simor-utca (Buza-piac) 37. szám.

Székesfehérvár szab. kir. város rendőrkapitányságától.

9163/kap. 1905.

Árverési hirdetmény.

Székesfehérvár sz. kir. város rendőrkapitányi hivatala által ezennel közhírré tétetik, hogy a Schmiedg Adolf kézi zálogházában levő mindazon zálogtárgyak, melyeknek kiváltási határideje folyó évi augusztus hó 6-án lejárt, 1905. évi szept. hó 11-én délelőtt 9 órakor kezdődő nyilvános árverésen hatósági felügyelet és készpénzfizetés mellett az 1881. évi XIV. t. c 15—20 §-ai értelmében el fognak adatni.

Miről a betevők, úgy a venni szándékozók azzal értesítettek, hogy az árverés alá kerülő tárgyak az árverés napjáig meghosszabbíthatók, vagy kiválthatók.

Az árverés alá kerülő tárgyak jegyzéke az árverést megelőző 15 napon át a rendőrkapitányi hivatalban és a zalogintézet tulajdonosánál a hivatalos, illetve üzleti órák alatt betekinthező.

Székesfehérvár, 1905. augusztus 16.

Sulyok János,
rendőr biztos.

2965/1905.

Árverési hirdetmény.

Székesfehérvár szab. kir. város a városi közgyűlés 1899. évi 265/16969 sz. a. kelt, a m. kir. belügyminiszter által 120888/III.—899 sz. a. jóváhagyott és a városi közgyűlés 1905. évi május hó 29. és 30-ik napján 134/18991 sz. a. kelt határozata folytán a „Pirosalma” területén a városi mérnöki felosztási rajzon 20 számmal és 1406/12, 1407/6 és 13150/3 hrszámokkal jelölt 330 □□□ nagvságu téltet az a hozzá tartozó kerítésekkel együtt házhelyül nyilvános hatósági árverésen örökön eladja.

Kikiáltási ár 4810 korona 60 fillér, bánatpénzül 10% készpénzben vagy a helybeli takarékpénztárak, avagy a kereskedelmi bank közforgalmu betéti könyvében a hatósági kiküldött kezéhez az árverés megkezdése előtt letendő.

A helyszíni árverés megtartására határidőül 1905. évi augusztus hó 26-ik napjának délelőtti 9 óráját kitűzöm.

Az árverés egyéb feltételei alulírott hivatalos helyiségében (városház 11. sz. a.) a hivatalos órák alatt bármikor betekinthezők.

Székesfehérvárt, 1905. augusztus 6. án.

Polczer Péter s. k.,
gazd. tanácsos.

9265/1905.

Árverési hirdetmény.

Székesfehérvár szab. kir. város a városi közgyűlés 1899. évi 265/16969 szám alatt kelt, a m. kir. belügyminiszter által 120888/III. 899 szám alatt jóváhagyott és a városi közgyűlés 1905. évi 134/18991 szám alatt kelt határozata folytán, a város tulajdonát képező a „Pirosalma” területén a mérnöki helyszínrajzban 23 térkép számmal jelölt részletet házhelyül — úgy amint az az árverés

alkalmával a mérnöki hivatal által természetben kijelölve áll, — nyilvános hatósági árverésen örökön eladja.

A kikiáltási ár 2009 korona 9 fillér, melyben a kerítés is befoglalatik.

Az árverezni szándékozók tartóznak az árverés megkezdése előtt a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben, vagy a helybeli takarékpénztárak vagy a kereskedelmi bank közforgalmu betéti könyvében a megbízott hatósági kiküldött kezéhez letenni.

A helyszíni árverés megtartására határidőül 1905. évi augusztus hó 26-ik napjának délelőtti 9 óráját kitűzöm.

Felhívotnak árverezni szándékozók, hogy az árverés egyéb feltételeit hivatalos helyiségemben (városház 11. sz. a.) a hivatalos órák alatt bármikor betekinthezők.

Székesfehérvárt 1905. évi aug. hó 6-án.

Polczer Péter s. k.,
gazd. tanácsos.

Üzlet átvétel.

Alulírott tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy **Ő Fensége boldogult József főherceg elhunytával az alcsmi főhercegi udvartartás feloszlattatván, ottan viselt udvari szijgyártói állason megszünt, minek következtében Székesfehérvárt, a Rákócy-utca 5. számú házban levő Gscheidt János-féle**

szijgyártó üzletet

átvettem (Bejárt a Bank-utcaról az „Osztrom Magyar Bank” mellett.) ahol a legmodernebb divat szerint e szakmába vágó olcsó, tartós és izléses munkákkal fogom a nagyérdemű közönség szíves pártfogását kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel

Izinger Károly,
szijgyártó.

Fűszer-üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. ö. közönség b. tudomására hozni, hogy helyben **Kossuth-utca 13. sz. alatt** a postával szemben a mai kor igényeinek megfelelő

fűszer-, csemege- és liszt-üzletet

nyitottam, hol minden e szakba vágó cikkek friss és jó minőségben a legolcsóbb áron kaphatók.

Főtörökvesem oda fog irányulni, hogy t. vevőimet minden tekintetben a legjobban kielégíthossem. — Számos pártfogást kér, tisztelettel

ZACHARIÁS LAJOS.

— Postabélyeg eladás. —